

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.044/2022/6.

A felperes:

felperes Kft. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Varga Tamás ügyvéd (ügyvéd címe)

Az alperes:

alperes Zrt. (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Taschner Ádám Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Taschner Ádám ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

A per tárgya:

Kártérítés

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 10.G.21.308/2021/25.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

A felperes, 10.G.21.308/2021/28.

K Ö Z B E N S Ő Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes a felperes tulajdonát képező, az alábbiakban felsorolt ingóságok 2018. november 27-én harmadik személy részére történt értékesítése és birtokba adása folytán a felperes vagyonában bekövetkezett értékcsökkenés miatt a felperessel szemben kártérítési felelősséggel tartozik:

- 5 db Rasch RU csomagológép (azonosítószámuk: RU2067205, RU50384202, RU50535204, RU3120, RU1603),
- 1 db 24 m³-es rozsdamentes tartály két tartozékával (1-1 rozsdamentes 1000 l-es tartály) (2008.III.25-i vételazonosító angol nyelvű számla alapján: Belu3000031/2, BE/87, IM101, 306/1070, 305/1000),
- 1 db Nagema Mogul öntőgép és púderkazetta-készlet (adásvételiőről készült számla száma: AC7L-A822032),
- 2 db Theobald típusú gőzfejlesztő (azonosítószámaik: G5007291305, G5022107105)
- 1 db G50 típusú gőzfejlesztő gyári száma: G50042112/05,
- 1 db gőzfűtésű üst (gyári száma: 38DN3),
- 1 db F1600 típusú hegesztőgép,
- 1 db lábpedálos hegesztőgép (gyári száma: 20100005),
- 1 db OKA Riegel kinyomógép (12 soros, 800 mm széles),
- 1 db OKA szeletvágógép (800 mm széles),
- 1 db OKA csokoládébevonó-gép temperálóval,
- 1 db OKA hűtőalagút 2 kompresszoros, 800 mm széles, 14 m hosszú,
- 1 db Sollich csokoládé temperológép (200 kg/óra),
- 1 db folyékony csokoládé adagológép, 24 adagolócsúccsal,

- 1 db folyékony csokoládétartó fűthető, 1000 l-es

Mellőzi a felperes elsőfokú perköltség fizetésre kötelezését.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

A tényállás

[1] Az édesipari termékek gyártásával foglalkozó felperes (ügyvezetője: személy 1 neve) 2008. február 19-én ingó adásvételi szerződést kötött a B... Kft.-vel (ügyvezetője: személy 2 neve) mint eladóval, a cégek közös telephelyén, a telephely címe alatt elhelyezett 3 db Rasch RU típusú, RU-2067 205, RU-50384 202, RU-50535 204 azonosító számú, majd 2008. június 2-án további 2 db RU-3120 és RU-1603 azonosító számú csomagológép vétele tárgyában 8 250 000 forint + 5 500 000 forint vételár ellenében. A felek kikötötték, hogy az eladó a gépeket továbbra is használni kívánja, erről a felek külön bérleti szerződésben fognak megállapodni.

A 2008. február 19-én kelt írásbeli keretmegállapodásukban rögzítették:

1. Felek megállapodnak abban, hogy a B... és felperes eddigi együttműködését meg kell változtatni.
2. Az eddigiekben a pénzügyi teljesítések, szállítások, adásvételek stb. elszámolása nem volt naprakész és a B... pénzügyi kötelezettségeinek teljesítése volt az előtérben.
3. személy 1 neve újonnan lett ügyvezetőnek megválasztva, az ügyeket még nem ismeri. Az ügyek átadását, megismertetését személy 2 neve – aki eddig a felperes ügyeit vitte – folyamatosan biztosítja személy 1 neve részére.
4. Az átmeneti időszakban (2008. május 31-ig vagy a 2008 féléves főkönyvi kivonat lezárásáig) felperes-nál 2007. évi éves beszámoló elkészítése – elkészíttetése személy 2 neve vezetésével történik. Az átmeneti időszak után 1 munkanapon belül vagy azonnal elszámolandók az egyes tételek.
5. A felek közötti elszámolásoknál a kölcsönös számlázások kompenzálása mielőbb és folyamatosan elvégzendők. A B... tartozásának az 1-5 millió forint közötti sávban kell lennie összességében.

[2] Egy 2008. március 25-én kiállított angol nyelvű számla azt rögzítette, hogy a felperes a külföldi cég neve nevű cégtől vásárolt 2 db csomagológépet, öntőgépet és púderporzókazettát 5 500 euró vételárért, valamint további gépeket, berendezéseket, termelési célú ingóságokat, melyeket ugyancsak a telephelyen helyezett el.

[3] Felperes ezt követően további gépeket, berendezéseket szerzett be a B... Kft.-től: 2008. szeptember 2-án 4 600 000 forint, 2008. szeptember 9-én 1 920 000 forint, 2009. április 27-én 4 723 520 forint nettó értékben; mindösszesen 26 404 050 forint számla szerinti nettó értékben.

[4] A B... Kft. (adós) felszámolását a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 9.Fpk.../2009/4. számú végzésével 2010. április 23-án rendelte el, felszámolóként az alperes került kijelölésre. A hitelezőknek szóló felhívás a Céglőnyben 2010. május 17-én jelent meg. A felszámolási eljárás jelenleg is folyamatban van. Az alperest a bíróság a felszámolói tisztsége alól 2019. február 1-jén meghozott 9.Fpk.../2009/94. számú végzésével felmentette, az új felszámoló a felszámoló szervezet 1 Zrt., majd ismételt felmentést követően 2021. április 26-tól az felszámoló szervezet2 Kft..

[5] A felperesi kft. 2010. június 28-án hitelezői igénybejelentéssel élt az alperesnél 3 904 440 forint összeg erejéig, kártérítés és „biztatási kár” jogalap megjelöléssel, valamint 13 750 000 forint összegben kamat, kártérítés, állagromlás, perköltség, gép értékváltozás címén, továbbá 20 176 795 forint követelést finanszírozásból eredő kifizetések, pénzek befogadása, áruforgalomból eredő követelés jogcímenek. A felperes így összesen 37 831 235 forint hitelezői igényt kívánt érvényesíteni. Az alperesi felszámoló az igényeket vitatta, a Kecskeméti Törvényszék a 11.Fpkh.03-12-000040/13. számú végzésével a vitatott hitelezői igényt elutasította. A Szegedi Ítéltábla a 2013. november 14-én kelt Fpkhf.IV.30.036/2013/12. számú határozatával az elsőfokú bíróság végzését 3 904 440 forint és 13 750 000 forint követelést – bizonyítottság hiányában – elutasító részében helybenhagyta, ezt meghaladóan a 20 176 795 forint hitelezői igényt elutasító rendelkezés tekintetében a végzést hatályon kívül helyezte és ebben a körben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A másodfokú bíróság a határozatában megállapította, a csatolt főkönyvi karton-kivonat szerint a 2008. február 19-i keretmegállapodás alapján a felperes az adós részére a működése fenntartásához kölcsönt biztosított, amely pénzkölcsönzés azonban csak hitelt érdemlő bizonyítottság esetén lehet alapja a hitelezői igénybejelentésnek. Az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna, hogy a főkönyvi-karton összesítőhöz a hitelező könyvelésében rendelkezésre állnak-e az alapbizonylatok. Az alapbizonylatok, és a főkönyv adatainak egybevetése, valamint annak megállapítása, hogy a hitelező adós helyett történő átutalásai tényleges megtörténtek-e, könyvszakértői bizonyítást igényel.

[6] A vitatott hitelezői igényre vonatkozó nemperes megismételt eljárásban kirendelt szakértő 1 neve igazságügyi adó-, járulék- és könyvszakértő 2015. október 5-én kelt igazságügyi szakértői véleményében megállapította, hogy a felperesi kft. 2007. és 2010. év között folyamatosan fizetett ki olyan összegeket, amelyek a B... Kft. kötelezettségei voltak, ezáltal egy folyamatos jellegű pénzkölcsönzést biztosított a B... Kft. számára. A felperesi kft. és a B... Kft. „f.a.” az egymással szemben keletkező követelésekkel és kötelezettségekkel időszakonként elszámolt. A két társaság között fennálló elszámolások eredményeként a felperesi kft. számviteli nyilvántartásaiban 20 176 794,84 forint összeg került kimutatásra a

B... Kft. „f.a.”-val szembeni követelésként, míg a B... Kft. adós ugyanilyen nagyságrendű fizetési kötelezettséget mutatott ki saját könyveiben a felperesi Kft. irányába. A szakértő megállapította, hogy az elszámolások - döntően kompenzáció - alapján a felperes 20 176 794,84 forint követeléssel rendelkezik a B... Kft. „f.a.” felé, így ezen gazdasági események együttes eredménye, alapja lehet a bejelentett összegű hitelezői igénynek.

[7] A Kecskeméti Törvényszék a 2.Fpkh.6/2014/30. számú 2016. október 4-én kelt végzésében rögzítette, hogy a könyvszakértői vélemény a 2007. és 2010. évek közötti időszak vonatkozásában egyértelműen meghatározta, hogy a felperesi hitelező követelésének fennállása a társaságok könyvvezetése alapján igazolt. Önmagában az a körülmény, hogy az adós és a hitelező gazdasági társaság azonos tulajdonosi körbe tartozott és ugyanaz a személy végezte a társaságok könyvelését, nem jelentheti önmagában azt, hogy a könyvvezetés hamis adatokon alapult volna, vagy a banki átutalások megtévesztő módon történtek. Az Sztv. 15. § (3) bekezdésében rögzített valóság elve szerint a szakértő rendelkezésére bocsátott okiratoknak a valós gazdasági eseményeket kell tükrözniük. Ez a garanciális követelmény teszi lehetővé, hogy jogszerűen lehessen akár szakvéleményt is alapozni a könyvekben szereplő adatokra. A szakértői vélemény rögzítette, hogy a rendelkezésre álló számviteli bizonylatok elegendő szakértői bizonyosságot jelentettek arra, hogy a felperesi kft. a B... Kft. „f.a.”, mint vevő részére kibocsátott számlákat fizette meg és ezen összegeket további más tételek mellett, mint például az adótartozások rendezése szerepeltette követelése között.

[8] A fentiek alapján a Kecskeméti Törvényszék 2.Fpkh.6/2014/30. számú végzésével a felperes hitelezői igényét 20 176 795 forint erejéig alaposnak találta és a felszámolót ennek nyilvántartásba vételére kötelezte.

[9] A Szegedi Ítéltábla az Fpkf.III.30.234/2017/2. számú, 2017. október 19-én kelt végzésével helybenhagyta a Kecskeméti Törvényszék 2017. május 24-én kelt 2.Fpkh. 296/2009/50. számú végzését. Ennek tényállásában rögzítésre került, hogy a Kecskeméti Törvényszék a 2.Fpkh.6/2014/30. számú végzésével bírálta el a felperes 23 millió forintos hitelezői igényét, amelyből 20 176 795 forint összeg nyilvántartásba vételére utasította a felszámolót.

[10] A felszámolási eljárásban a felszámolás alá került B... Kft.-vel szemben 29 hitelező jelentett be hitelezői igényt összesen 343 630 022 forint összegben.

[11] Az ítéltábla Fpkf.III.30.234/2017/2. számú végzése a második közbenső mérleget jóváhagyó 50. számú végzés elleni felperesi fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban keletkezett. A felperes a fellebbezésében külön sérelmezte, hogy a felszámoló a felperesi kft. telephelyen maradt ingóságait harmadik félnek engedély és tájékoztatás nélkül 2010-ben bérbe adta.

[12] A felperes a járásbíróság neve előtt 2.P.20.024/2010. számon végrehajtási igénypert kezdeményezett a pénzügyi szervezet neve Zrt. alperessel szemben, melyben a tulajdonjogára hivatkozva kérte, hogy a személy 2 nevenal, mint a B... Kft. adóstársával szembeni végrehajtási eljárásban oldja fel a végrehajtás alól a lefoglalt gépeket. A bíróság a 2010. december 1-jén meghozott 19. sorszámu ítéletével a keresetnek helyt adott és a keresetben megjelölt gépeket a foglalás alól feloldotta. A Pest Megyei Bíróság a 2011. április

20-án kelt 5.Pf.20.107/2011/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[13] A járásbíróság neve előtt ezen 2.P.20.181/2011. számon folyó polgári peres eljárásba a B... Kft. „f.a.” beavatkozott, a kereset 2012. május 17-én kelt ítélettel elutasításra került. Az elsőfokú ítélet indokolása többek közt tartalmazza: „Felperesi képviselő előadása szerint is tudott az eladó pénzügyi nehézségeiről, az adásvételi szerződések is azt a célt szolgálták, hogy a gépek vételára felhasználható legyen a tetemes tartozás egy részének kielégítésére, ami egyben az alperes kielégítési alapját elvonta. A gépek ténylegesen nem kerültek át vevő birtokába, az adásvételi szerződések megkötése és a lefoglalás között eltelt több hónap alatt sem került sor bérleti szerződés kötésére. Felperesi képviselő akként nyilatkozott, hogy a két cég telephelye közös volt, és közösen foglalkoztatták ugyanazt a könyvelőt, egymás gazdálkodási helyzetével tisztában voltak.”

[14] A Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 5.Pf.21.045/2017/15. számú 2018. április 23-án kelt ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helybenhagyta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a perben rendelkezésre álló adatok és tények azt igazolták, hogy a lefoglalt vagyontárgyak a B... Kft. adós tulajdonában álltak. Ezt bizonyítja, hogy a foglalásra az adós cég telephelyén, és nem személy 2 neve egyetemleges adóstárs lakóhelyén került sor. Bizonyítja továbbá személy 2 neve adós 2012. július 7-én kelt írásbeli nyilatkozata, amelyben kijelentette, hogy a 2008. szeptember 24-én végzett foglalás alkalmával a végrehajtó által lefoglalt tárgyak nem voltak sem a tulajdonában, sem a birtokában, valamint az a tény is, hogy a B... Kft. „f.a.” cég felszámolási közbenső mérlegében a vagyontárgyakat a felszámoló a cég vagyontárgyaiként tüntette fel, valamint azok tárolására vonatkozó megállapodást kötött a C... Kft.-vel.

[15] A felszámoló a felperes törvényes képviselőjéhez címzett, 2010. október 28-án kelt levelében is úgy nyilatkozott, hogy az igényper jogerős lezárásáig jogfenntartással él a gépek tulajdonjogát illetően (a felszámoló részletes eszközlistát mellékelte az általa vitatott tulajdonú ingóságokról), melyek között a jelen perbeli gépek, eszközök is szerepeltek. A felperes a személy 2 neve adóssal szemben indult végrehajtási eljárásban olyan vagyontárgyak foglalás alóli feloldását kérte, amelyekkel kapcsolatosan a jogszerzést maga is a B... Kft.-től eredeztette, a gépeknek a B... Kft.-től való megvásárlását igazoló okiratokat csatolt, azok tartalmára hivatkozott. A keresettel érintett vagyontárgyakra is kiterjedt végrehajtási eljárás az adós cég elleni felszámolási eljárás elrendelésére tekintettel megszűnt, nincs tehát lehetőség sem a vagyontárgyak foglalás alóli feloldására, sem az esetlegesen befolyt összeg kiutalására, a végrehajtási igényper emiatt már nem vezethet eredményre. A felszámoló ekkori közlése szerint felperes a megszerzett tulajdonjogára hivatkozással külön eljárásban kérheti a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezettől az ingóságok kiadását.

[16] Az alperesi felszámolóbiztos 2010. december 9-én megkezdte a telephely kiürítését. A Rendőrkapitányság neve Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztályán a felperesi ügyvezető, személy 1 neve feljelentésére eljárás indult felperesi tulajdonú ingóságok elsikkasztásának gyanúja miatt. A/760/2011. bü. számú, a Btk. 249. § (2) bekezdésébe ütköző zártörés megalapozott gyanúja miatt folytatott eljárásban a nyomozóhatóság 2012. február 3-án szemlét tartott a fióktelep címe szám alatti adósi fióktelepen - amely egyben a felperes Kft. fióktelepeként is szolgált - személy 1 neve sértett és személy 3 neve (újonnan

kijelölt felszámolóbiztos) jelenlétében, gépeket, gyártóberendezéseket azonban ott már nem találtak.

[17] A járásbíróság neve 1.B..../..... számú ügyben személy 1 neve pótmagánvádló az alperesi felszámolóbiztos, felszámolóbiztos neve zártöréssel vádolta, az eljárás felfüggesztésre került a 22. számú végzéssel 2013. november 5-én a járásbíróság neve előtti 2.P.20.181/2011. számú végrehajtási igényper jogerős befejezéséig, majd a büntető eljárást az 1.B.../.../2. számú végzéssel a bíróság 2018. június 26-án megszüntette. A felperesi ügyvezető, mint pótmagánvádló által sikkasztás büntette miatt a volt felszámolóbiztos ellen kezdeményezett büntetőeljárást a járásbíróság neve előtt.

[18] Az alperes 2010. június 23-án bérleti szerződést és megállapodást kötött a D... Kft.-vel többek közt a keresettel érintett ingóságokra is, mivel azok az adós kft. birtokában maradtak. A bérleti szerződés 4. pontja kitért arra, hogy más tulajdonában lévő ingóságokról is szó van – a felszámoló 2010. október 28-án jogfenntartással tett nyilatkozata szerinti 6 db ingóság –, de ezeket a szerződéseket „törvénytelennek tartja és majd meg fogja támadni”. Az alperes részéről a hitelezők tájékoztatása érdekében 2010. október 28-án kelt nyilatkozat mellékletét képező eszközlista a felperesi kft. fióktelep címe alatti telephelyen 1-6. pontig tartalmazott 5 db Rasch rou csomagológépet, és hatodikként egy Nagema Mogul zseléöntőgépet. Ezek tekintetében az alperesi nyilatkozat tartalmazta, hogy a városi bíróság neve 2.P.20.024/2010. számon folyamatban lévő igényper jogerős lezárásáig az alperes jogfenntartással él a gépek tulajdonjogát illetően, míg a 7-16. sorszámon felsorolt további gépek vonatkozásában úgy nyilatkozott, hogy azok nem szerepelnek az adós cég felszámolási vagyontárgyai között. Az alperes, mint felszámoló ezzel azonos tartalmú tájékoztatást adott a többi bejelentkezett hitelezőnek is, az A-296/50. számú, 2010. december 1-én kelt iratában.

[19] Az alperes 2011. október 13-án megtiltotta a felperesnek az ingóságok elszállítását, majd 2012. január 20-án átadta a perbeli gépeket és egyéb más ingóságokat felelős őrzés céljából a C... Kft.-nek, aki „a felszámolóbiztos által kiírt pályázatra jelentkező érdeklődőknek köteles biztosítani a termékek helyszínen történő megtekintését.”

[20] A felszámoló a felszámolási vagyonba sorolt ingóságokat a perbeli ingóságokkal, mint „idegen tulajdonú ingóságokkal” együtt 2011. július 18-án a Céglőnyben értékesítésre meghirdette, és erről a felperest is értesítette. A keresettel érintett ingóságokat végül – jelen perben pontosított nyilatkozata szerint – 2018. november 27-én értékesítette.

A kereset

[21] A felperes a 2019. március 13-án a járásbíróság neve 2.G.40.004/2019. számon előterjesztett keresetében a Cstv. 48. § (1) bekezdésében foglaltak megszegésére hivatkozva, kártérítés címén kérte kötelezni az alperest 29 000 050 forint tőke, és járulékaik megfizetésére. Ebből 26 404 050 forint tőke után 2010. június 23. napjától, 2 596 000 forint tőke után 2011. október 19. napjától a kifizetésig számított, a késedelembe esés időpontjától kezdődően a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat, valamint a költségek megfizetését követelte.

[22] Indokolásként előadta, hogy a Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság végrehajtási igényperben hozott 5.Pf.21.045/2017/15. számú, 2018. április 23-i keltű ítéletéből értesült arról, hogy nem történt hatályos foglalás, így végrehajtás alól feloldani sem lehetett az ingóságokat, ezért a felperesi kft. a felszámolóhoz fordulhat és megszerzett tulajdonjogára hivatkozva kérheti az 5 db Rasch RU csomagológép kiadását, míg a többiekéről a bíróság tényként megállapította, hogy azok megsemmisültek és nem tárgyai az igénypernek. Az ítéletet a felperes több okból is iratellenesnek minősítette, ugyanis álláspontja szerint a Pest Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 5.Pf.25.887/2010/3. számú ítélete ezzel ellenkezőleg azt támasztja alá, hogy a foglalás megtörtént, azon végrehajtási eljárásbeli foglalási cselekményekkel, amelyeket személy 2 neve, mint magánszemély adóssal szemben foganatosítottak. A Kúria Pfv.I.20.681/2016/6. szám alatti határozata a Pest Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 5.Pf.25.887/2010/3. számú igényperben meghozott ítéletét hatályában fenntartotta.

[23] A felperes a továbbiakban előadta, 2019. január 4-én fordult az igényperben hozott ítélet alapján a felszámolóhoz, aki január 9-én azt válaszolta, hogy már minden ingóságot értékesített. A felperes ebből adódó tényleges kára 26 404 050 forint, melyhez hozzáadandó a felszámoló által jogalap nélkül, jogellenesen visszatartott, korábban az adós ügyvezetője által részére tévesen átutalt 2 596 000 forint.

[24] Alperes, mint felszámoló a felperes tulajdonát képező vagyontárgyakat és pénzeszközt jogellenesen a felszámolási vagyon részeként kezelte, majd a felszámolási eljárásban az ingóságokat értékesítve annak ellenértékét, illetőleg a hivatkozott, nem az adós tulajdonát képező pénzüsszeget a hitelezők között osztotta fel. Ezen jogellenes magatartásával felperes vagyonában kárt okozott, melynek megtérítésére a felhozott jogszabályhelyek alapján köteles.

Bizonyítási indítványa felszámolóbiztos neve tanúkénti meghallgatására irányult a perbeli ingóságokat érintő zálogszerződés megkötése elleni felperesi tiltakozással, az ezzel kapcsolatos tájékoztatással kapcsolatosan, továbbá személy 2 neve tanúkénti meghallgatására irányult a B... Kft. felperessel kötött adásvételi szerződésekkel kapcsolatosan.

Indítványozta tárgyszakértői vélemény beszerzését az ingóságok forgalmi értékére.

[25] A keresetlevél kétszeri visszautasítását követően, 2019. augusztus 6-án, a harmadszor benyújtott keresetet 2.G.40.009/2019. szám alatt iktatták, majd 5. sorszám alatti végzéssel elutasításra került az illetékre kiterjedő költségfeljegyzési jog iránti kérelem, egyúttal a bíróság felhívta a felperest 1 500 000 forint illeték megfizetésére. A felperes fellebbezése folytán eljár másodfokú bíróság határozatával az elsőfokú végzést hatályon kívül helyezte, mert nem volt tisztázott az elsőfokú bíróság hatásköre és illetékessége. A felperes ugyanis az alperesi felszámoló eljárásával okozati összefüggésben keletkezett kárai megtérítését kérte a Cstv. 48. § (1) bekezdésére is hivatkozva, mely szerint a felszámoló az adós követeléseit esedékességkor behajtja, igényeit érvényesíti és vagyonát értékesíti, továbbá sérelmezte a felperes azt is, hogy az alperesi felszámoló az adós társaság felszámolási vagyonaként kezelte a tárgyi ingóságokat. Rámutatott, hogy a vagyonkezelési kötelezettsége teljesítésekor a felszámoló a Cstv. 54. § szerint az adott helyzetben általában elvárható

gondossággal köteles eljárni. Az adós vagyonával összefüggő kötelezettségeinek megszegésével okozott kárért a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint felel. A Cstv. 54. § (2) bekezdése a 6. §-ra utalással rögzíti, hogy a felszámoló kárfelelőssége tárgyában egyedi, kizárólagos illetékességi szabály alkalmazandó. A 15. sorszám alatti felhívásra a felperes pontosította a keresetét, a Cstv. 54. § (1) bekezdésében rögzített felszámolói felelősség körében okozott kárra hivatkozással kérte az alperes marasztalását, melyre tekintettel a bíróság a keresetlevél áttételéről rendelkezett a Cstv. 6. §-ában meghatározottak figyelembevételével, a Kecskeméti Törvényszékre. A felperes a módosított keresetében kára bekövetkezésének időpontját az ingóértékesítés időpontjában, 2018. november 27. napjában jelölte meg.

Az alperes ellenkérelme

[26] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, kérte felperes perköltségben marasztalását is. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy 2015. június 23-án elévült az ingóságokkal kapcsolatos követelés az rPtk. 324. § (1) bekezdés értelmében, miután a felperes keresete szerint a követelés 2010. június 23-án keletkezett. A 2 596 000 forint visszafizetése 2011. október 19-én lett volna esedékes, így e tekintetben az elévülés 2016. október 19-én következett be, jóval a perindítás előtt.

[27] Hivatkozott a 2013. évi CLXXVII. tv. (Ptké.) 1. §-ában foglaltakra, amiért a felperesnek a 2013. évi V. tv-re (új Ptk.) alapított keresete hatálytalan, miután a kéresemény az eredeti kereseti állítás szerint is 2014. március 15-e előtti, azaz 2010. június 23-i és 2011. október 19-i időpontban következett be, így felperes jelen perben még nem alapíthatja igényét az új Ptk.-ra. A kár bekövetkezésének időpontja tekintetében megváltoztatott keresetnek ugyancsak az elutasítását kérte azzal, hogy a kár bekövetkezésének tényleges időpontja nem a felperes megjelölésétől függ.

[28] Az ingóságokkal kapcsolatos kereset azért nem megalapozott, mert az rPtk. 117. § (2) bekezdésben foglalt tulajdonszerzési feltétel birtokbavétel hiányában nem teljesült. Vitatta, hogy a felperes a B... Kft. eladótól tulajdonjogot szerzett a keresetben megjelölt gépek tekintetében, figyelemmel a Budapest Környéki Törvényszék jogerős 5.Pf.21.045/2017/15. számú ítéletében foglalt megállapításokra. Emellett alperes álláspontja szerint az adásvétel alapjául megjelölt számlák, ingó adásvételi szerződések a B... Kft. „f.a.” adós ellen folyamatban volt felszámolásban nyilvántartásba vett hitelezőkkel szemben fedezetelvonó, hatálytalan szerződéseknek is minősülnek, miután azok kizárólag azt a célt szolgálták, hogy a gépek a fizetésektelen B... Kft. használatában maradjanak és a hitelezők kielégítési alapját elvonják. A felperes által a felszámolási eljárásban bejelentett hitelezői igényt a felszámoló ezért nem fogadta el, és elbírálás végett a felszámoló bírósághoz küldte, melynek eredményeként történt a felszámoló biztos kötelezése a nyilvántartásba vételre 20 176 795 forint összegű felperesi igény erejéig. Alperes megjegyezte, a 2.Fpkh.6/2014. számú eljárásban készült szakértői véleményből kiderül, hogy a nyilvántartásba vett összegben felül a felperes hitelezői igényt terjesztett elő 3 904 440 forint, valamint 13 750 000 forint összegben is, különböző kártérítési jogcímenek. Alperesi álláspont szerint felperes 20 176 795 forint összegű hitelezői igénye magában foglalja a felperes által a keresethez csatolt szerződésekben, számlákban szereplő összegeket, amiért kétszeres igényérvényesítés miatt a per megszüntetésének van helye a Pp. 176. § (1) bekezdés d) pontja alapján.

[29] Alperesi álláspont szerint a rosszhiszeműséget azért is vélelmezni kell, mert a felperesi kft.-ben a B... Kft. többségi befolyással rendelkezett. A hitelezők kielégítés alapjának elvonása történt részben, miközben a vagyontárgy birtokosa, használója valójában nem változott. A B... Kft. és a felperesi kft. közötti, a hitelezők kijátszását célzó együttműködést jól szemlélteti az a keretmegállapodás is, mely alapján a felperesi kft. bankszámlahasználatot biztosított a B... Kft. részére, mivel a cég ellen már folyamatban volt a végrehajtás, és inkasszó volt a bankszámláján, ezt a tényt a felek a szerződésben is rögzítették. A B... Kft. minden bevételét a felperesi kft. kapcsolt vállalkozásába irányította és onnan fizette a kiadásait. A pénzintézet neve. 122 000 000 forint összegű követelést jelentett be a felszámolási eljárásba zálogjoggal biztosítva a 2007. május 24-i két hitelszerződés alapján.

[30] Az ingóságok kiadása vagy tulajdonjog megállapítása iránti eljárást a felperes sosem kezdeményezett, hanem kiegyenlítettlen adósi tartozásként ezzel kapcsolatos követelését is hitelezői igényként bejelentette. A felszámolási eljárásban készült közbenső és átadó mérleg, amit a bíróság jogerősen jóváhagyott, ítélet hatályúnak minősül, a felszámolási vagyon meghatározását azok alapján kell elfogadni. A könyvszakértői vélemény alapján az került megállapításra, hogy megalapozott a felperes követelése, vagyis tulajdonos volt, de a tulajdonához nem jutott hozzá, ezért kapott hitelezői igényérvényesítésre lehetőséget.

[31] Amennyiben a felperes által hivatkozott szerződés valós gépvásárlás lett volna, akkor a felperesnek tulajdonjog iránti keresetet kellett volna előterjesztenie, ehelyett hitelezői igényt jelentett be.

[32] A 2 596 000 forint összegű kártérítési igény vonatkozásában alperesi álláspont szerint nem a ténylegesen kárt okozó személy ellen nyújtott be keresetet a felperes. E körben alperes hivatkozott az EBH2003. 961. számú döntésre. A kereset szerint az utalás jogalap nélkül történt a felszámolási eljárás alatt a felperesi kft. részéről, emiatt büntetőfeljelentés is történt, melynek eredményeképpen személy 2 nevet sikkasztás büntetében mondta ki bűnösnek a Budapest Környéki Törvényszék. A kereset nem tartalmazza, hogy ezzel kapcsolatban pontosan milyen jogszabályt sértett a felszámoló, illetve mi az okozati összefüggés a kár és a magatartás között. A pénzösszeg az átutalással és jóváírással felszámolási vagyonná vált. A pénzösszeg közvetlen visszafizetésére a Cstv. nem ad lehetőséget. Pénzkövetelést az adóssal szemben előterjeszteni, illetve az adós rendelkezésre álló pénzeszközét a hitelezők vagy más személy részére a felszámoló által kifizetni kizárólag a Cstv. szabályai alapján volt lehetséges.

[33] Alperes megjegyezte, a járásbíróság 2 neve 21.B.../..../36. számú ítélete a 11. oldalon azért rendelkezik arról, hogy a polgári igényt egyéb törvényes útra utasítja, mert a sértett képviselője nem nyilatkozott egyértelműen, hogy a vádlottat kéri-e kártérítésre kötelezni és nem terjesztett elő pontos kérelmet a késedelmi kamat tekintetében sem.

Az első ízben meghozott elsőfokú ítélet

[34] A Kecskeméti Törvényszék a 2021. május 6-án kelt 10.G.21.425/2020/20. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, a követelés elévülésével indokolva döntést.

A Szegedi Ítéltábla részítése

[35] A felperes fellebbezése folytán eljáró Szegedi Ítéltábla a 2021. szeptember 9-én meghozott Gf.III.30.098/2021/5. számú részítéletével az elsőfokú ítéletet a 2 596 000 forint tőke és járulékaik megfizetése iránti kereset elutasító részében helybenhagyta, ezt meghaladóan – a teljes perköltség- és illetékfizetésre kötelező rendelkezéseire is kiterjedően – az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újra tárgyalására és új határozat hozatalára utasította.

[36] A megismételt eljárásra az elsőfokú bíróságnak előírta, anyagi pervezetés útján kell felvilágosítást adni a felperesnek a még szükséges, az ő érdekében álló bizonyítás lefolytatásáról. Elsődlegesen a perrel érintett ingóságok körét kell pontosan, tételesen behatárolni és mindenképpen tisztázandó a felperes bizonyítási érdekkörében, hogy pontosan mely ingóságok képezik a kereset tárgyát, továbbá, hogy azokon ténylegesen tulajdonjogot szerzett, így a vagyont képezték. További bizonyítást igényel, hogy a felszámoló birtokba lépésekor azok mindegyike a telephelyen maradt és a felszámoló birtokába került. Tényfeltáró bizonyítást igényel még az ingóságok felszámolás során történt értékesítésének körülményei és ennek időpontja. Az értékesítési időpont a kötelmi kárigény elévülési kezdő időpontja, ennek meghatározására a csatolt számla azonban önmagában nem elegendő bizonyíték. Indokoltnak tűnik ezért – ez irányú felperesi indítvány esetén – a 2019. február 1-ét megelőzően eljáró felszámolóbiztos, valamint az említett értékesítési számlát felperesi ügyvezetőnek megküldő új felszámolóbiztos tanúkenti meghallgatása arra nézve, hogy a perbeli ingóságok valamennyi eleme értékesítésre került-e, ennek pontos időpontja is további okirati, illetve tanúbizonyítással tisztázandó. Amennyiben a perbeli ingóságok jogi sorsát a tanúbizonyítás nem tudja tisztázni, úgy a Pp. 265. § (2) bekezdés a) pontja szerinti bizonyítási szükséghelyzet is felmerülhet, tekintettel arra, hogy az alperes volt az ingóságok birtokában, azon felül több peradat van arra nézve, hogy felettük rendelkezési jogot is gyakorolt. Az ingóságok teljes körére nézve kell az értékesítés időpontját bizonyítani, mely ez a kötelmi jogi kárigény érvényesítés – és egyúttal az elévülési idő – kezdő időpontja. Ezen időpont tisztázottsága esetén lehet az elévülés kérdésében megalapozott jogi álláspontot elfoglalni. Amennyiben ezen időponthoz képest az 5 éves elévülési időn belül került sor a kárigény perbeli érvényesítésére, úgy érdemben kell vizsgálni, történt-e a felszámoló részéről jogellenes károkozás, mely a Cstv. 54. §, valamint rPtk. 339. § szerinti kárfelelősségét megalapozhatja. A kár bekövetkezés időpontjától függően felmerülhet az új Ptk. alkalmazásának szükségessége is.

[37] A kár bekövetkezésének időpontja az ingóságok értékesítésének időpontjával egyezik meg, ez a releváns időpont a kárigény elévülése szempontjából. Az ingó értékesítések körülményeinek igazolására és a perrel érintett ingóságok körének beazonosítására az alperesi jogi képviselő által általánosságban tett nyilatkozat nem alkalmas, mely szerint a perben szereplő valamennyi ingóság együttes értékesítése megtörtént 2018. november 27-én. A kötelmi kárigény keletkezés megállapításához valamennyi ingóságra nézve differenciáltan kell a bizonyítást lefolytatni, mely elsősorban felperesi érdekkörbe tartozik. Az ítéltábla a rendelkezésre álló peradatokból nem találta teljes mértékben alátámasztottnak azon felperesi

állítást, hogy valamennyi, jelen perrel érintett ingóság 2018. november 27-én értékesítésre került, jóllehet az értékesítés időpontja releváns a kötelmi kárigény keletkezés megállapítása szempontjából. Enélkül a perbeli követelés ezen részének elévülésére megalapozott jogkövetkeztetést nem lehet levonni.

A kereset pontosítás és alperesi ellenkérelmek a megismételt eljárásban

[38] A megismételt eljárásban a felperes keresetét az érintett ingóságok azonosítóadatainak feltüntetésével pontosította (4. sorszámú jegyzőkönyv), összecszerülésében a korábban előterjesztettekkel egyezően tartotta fenn. A kártérítési igény jogalapját az alábbi ingóságok felperesi tulajdonból való kikerülése képezte:

- 5 db Rasch RU csomagológép (azonosítószámuk: RU2067205, RU50384202, RU50535204, RU3120, RU1603),
- 1 db 24 m³-es rozsdamentes tartály két tartozékával (1-1 rozsdamentes 1000 l-es tartály) (2008.III.25-i vételazonosító angol nyelvű számla alapján: Belu3000031/2, BE/87, IM101, 306/1070, 305/1000),
- 1 db Nagema Mogul öntőgép és púderkazetta-készlet (adásvételről készült számla száma: AC7L-A822032),
- 2 db Theobald típusú gőzfejlesztő (azonosítószámaik: G5007291305, G5022107105)
- 1 db G50 típusú gőzfejlesztő gyári száma: G50042112/05,
- 1 db gőzfűtésű üst (gyári száma: 38DN3),
- 1 db F1600 típusú hegesztőgép,
- 1 db lámpedálos hegesztőgép (gyári száma: 20100005),
- 1 db OKA Riegel kinyomógép (12 soros, 800 mm széles),
- 1 db OKA szeletvágógép (800 mm széles),
- 1 db OKA csokoládébevonó-gép temperálóval,
- 1 db OKA hűtőalagút 2 kompresszoros, 800 mm széles, 14 m hosszú,
- 1 db Sollich csokoládé temperológép (200 kg/óra),

- 1 db folyékony csokoládé adagológép, 24 adagolócsúccsal,
- 1 db folyékony csokoládétartó fűthető, 1000 l-es

[39] Az alperes elévülési kifogását továbbra is fenntartotta, új előadásként arra hivatkozott, hogy a B... Kft. elleni végrehajtási eljárásban az ingóságok lefoglalásra kerültek város neve végrehajtó neve végrehajtó által, amit a felperes sem vitathat, hiszen végrehajtási igénypert indított a pénzintézet neve. ellen, akinek a követelését a későbbiekben a felszámolási eljárás alatt személy 1 neve és a felperes Kft. valamint a B... Kft. tulajdonosa és ügyvezetője személy 2 neve élettársa, a nevezett két cég könyvelője, személy 4 neve megvásárolta. A Vht. 104. § (3) bekezdése szerint a lefoglalt ingóságokon elidegenítési és terhelési tilalom állt fenn. A felperes által csatolt tulajdonjogot igazoló iratok – 2008. február 19. és június 2. - fenti tilalomba ütköznek az ügyletek, ezért semmissék. A Ptk. 234. § (1) bekezdés szerint a semmis szerződés érvénytelenségére bárki határidő nélkül hivatkozhat, a semmisség megállapításához külön eljárásra nincs szükség.

[40] Hangsúlyozta, jogerős ítélet állapította meg, hogy a gépek a B... Kft. tulajdonában álltak, vagyis a Cstv. értelmében felszámolási vagyonnak minősülnek. Ítélt dolog tehát, hogy az 5 gép tekintetében a felperes a B... Kft. adóstól tulajdonjogot nem szerzett. Ez alapján hozott döntést az alperesi gépek értékesítéséről. Az 5 gépen kívül a felperes tulajdonjogot igazoló okiratot nem csatolt, a számla erre önmagában nem alkalmas.

[41] Tulajdonjogi igényt érvényesíteni felszámolási eljárás során jogszabályi lehetőség hiányában nem lehet, adóssal szemben nem is folyt ilyen per. Ennek ellenére az alperes a felszámolást ekkor még nem fejezte be, az ingóságokat nem adta ki, bevárta a végrehajtási igényper eredményét, mert annak felperes javára történő eldőlése esetében hitelezővé válhatott volna. Ha az eszköz nem adható ki, akkor hitelezői igény terjeszthető elő jogalap nélküli gazdagodás jogcímén, amely a Cstv. 57. §-ban meghatározott kielégítési sorrend szerint elégíthető ki. A jogalap nélküli gazdagodás egyúttal kizárja jogsértés hiányában az alperes felszámoló kártérítési felelősségét.

[42] Lényeges, hogy a felszámolás kezdő napján nem volt nyitómérleg, az csak 2010. augusztus 13-án került közzétételre és ezen a napon fogadták el a 2008. és 2009. év mérlegeket is, amelyek a B... Kft. részéről soha nem kerültek közzétételre, ez a hitelezőket, a felszámolót és más külső harmadik személyeket megakadályozta abban, hogy a cég pénzügyeit megismerhessék.

[43] A felperes az ingóságok birtokából a büntetőfeljelentése megtételekor, de legkésőbb 2011. december 9-én kiesett. Alperes mintegy 7 évet várt az ingóságok értékesítésével, hogy a felperes a birtok-, illetve tulajdonjoga tisztázása érdekében eljárásokat kezdeményezzen, ilyen azonban nem történt. A felszámolási eljárásban előterjesztett kifogások, felmentésre irányuló kérelmek jogerősen elutasításra kerültek, a végrehajtási igénypert felperes jogerősen elvesztette, pótmagánvádas eljárást eredménytelenül kezdeményezett a felszámolóval szemben. A Cstv. 52. § (2) bekezdése szerint a felszámolás kezdő időpontjától számított 2 év elteltével a felszámolási zárómérleg elkészítése

kötelező, kivéve, ha az adós ellen folyó per hitelezője pernyertessége esetében a hitelezőnek a kielégítési sorrendben elfoglalt helyére tekintettel mód van a hitelező követelésének legalább részbeni kielégítésére. Nem volt elvárható az alperestől, hogy éveken keresztül várakozzon arra, hogy a jogosult az igényét érvényesít-e. A felszámolási eljárást megelőzően is volt 2 éve arra, hogy a gépeket birtokba vegye és elszállítsa. A székhelyként szolgáló telephelyre ekkor még felperes képviselői nem léptek be. Ebből az a következtetés vonható le, hogy valódi tevékenységet a B... Kft. telephelyén a felperes Kft. nem végzett. Ott irodát sem működtetett, hivatalos iratokat, dokumentációt nem tárolt. A büntetőfeljelentés és a kifogás nyomán indult eljárásokban rögzítésre került, hogy a felperes a tulajdonát az általános hatáskörű bíróság előtt érvényesítheti, azonban ezek a döntések a felszámoló eljárását nem kifogásolták, részére utasítást nem írtak elő. Alperes ezen körülmények között joggal hihette azt, hogy eljárása jogszerű, a gépekkel kapcsolatosan intézkedési kötelezettsége felperes felé nem volt. Az alperes – felperes által is már ismertén – felszámolási vagyonnak tekintette az ingóságokat és azokkal ennek megfelelően rendelkezett, a hitelezői érdekeket szolgálva.

A megismételt eljárásban meghozott elsőfokú ítélet és annak indokai

[44] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban lefolytatott bizonyítás-kiegészítés nyomán meghozott ítéletével a felperes keresetét elutasította. A kártérítési igény elévülésével kapcsolatos alperesi kifogást nem találta alaposnak, mivel a megismételt eljárásban lefolytatott tanúbizonyítás eredményeként megállapíthatóvá vált, hogy a felperes megfelelően bizonyítani tudta valamennyi, a keresetben megjelölt ingóság feletti tulajdonjogát, és azt is, hogy azok az alperes birtokába kerültek a felszámolás elrendelése nyomán. A 2018. november 27-én kiállított számla valamennyi perbeli ingóságra kiterjedt, egyúttal igazolta azok alperes által történő értékesítését harmadik személy részére. Mindezek nyomán a bíróság megállapította, a 2019. május 30-i keresetindítás az elévülési időn belül történt, a kárigény elbírálására pedig – a 2018. november 27-i kárbekövetkezési időpontra tekintettel – az új Ptk. alkalmazandó. A felszámolóbiztosok egybehangzó tanúvallomásaiból a bíróság tényszerűen megállapította, hogy a perrel érintett gépek a végrehajtói foglalás időpontjától a felszámolásig, illetve 2012. évi elszállításukig mindvégig a felperes telephelyén voltak. A felszámoló 2010. október 28-i nyilatkozattal elismerte azt is, hogy a gépek a birtokába kerültek, így alperesi érdekkörbe tartozott az ezzel ellenkező bizonyítás. A bíróság a perbeli gépek alperesi birtokbavételét a 2011. július 18-i értékesítési hirdetményre is tekintettel megállapíthatónak találta. A bíróság megjegyezte, az alperestől elvárható lett volna a felszámolás kezdetén a felszámolási vagyon számbavétele, ezen belül a per tárgyát képező ingóságok hiánytalan, pontos, tételes azonosító adatokkal történő listázása.

[45] E tényállásból kiindulva a bíróság először vizsgálta az alperes semmisségi kifogását. E körben lényegesnek tekintette, hogy jelen pernek nem az adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítása a tárgya és kitért arra is, hogy a felperesi tulajdonszerzés igazolására vonatkozó szerződéseket nem a peres felek kötötték. A szerződések semmissége így a szerződő felek jogviszonyára nem hat ki, az alperes kártérítési felelősségét nem érinti. A bíróság bizonyítottan tekintette a perbeli ingóságok teljes körének jogi sorsát a felperesi tulajdonszerzés bekövetkeztének szempontjából. Az alperes ítélt dologra alapított permegszüntetési kérelmét a bíróság alaptalannak találta, a kialakult bírói gyakorlatra hivatkozva rögzítette, a végrehajtási igényperben meghozott ítélet anyagi jogerő hatása a hitelező, mint felperes, valamint a felszámolóként eljáró alperes jogviszonyára nem terjed ki. Kiemelte, a beavatkozó nem az alperes, hanem az általa képviselt adós cég volt az

igényperben, emellett kizárt, hogy az ott hozott ítélet jogerő hatása az alperesnek felperessel szembeni kártérítési jogviszonyára kiterjedjen. Megjegyezte, az alperes, mint az igényperben részt vett beavatkozó ún. függőhelyzetű beavatkozónak minősül, így ő rá külön az anyagi jogerőhatás nem vonatkoztatható. A felszámolási eljárásban meghozott közbenső mérleget jóváhagyó végzés sem bír ilyen jogerővel, mivel nem ugyanazon tényalapról származó ugyanazon jog elbírálása történt meg, mint a jelen perben, függetlenül attól, hogy ugyanazon felek jártak ott is el.

[46] A bíróság a Cstv. 54. § (1) bekezdésére alapított keresetet, felperesi kárigényt mindezek következtében érdemben elbírálta, azt az alperesi magatartás jogellenességének hiánya miatt nem találta alaposnak. Megállapította, a perbeli esetben az ingóságok bérbeadása, használatba adása, majd elidegenítése az adós társaságnak kárt nem okozott, az alperes, mint felszámoló nem tanúsított jogellenes magatartást akkor sem, amikor a társaság nevében érvénytelenségi per megindítását elmulasztotta. A felperes azzal, hogy eljárást nem kezdeményezett az alperest nem szólította fel egyértelműen a követelés teljesítésére, az általa állított, de nem bizonyított kára elhárítása érdekében nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben elvárható. Emellett az alperesi felszámolót kötötte a Cstv. 48. § (1) bekezdés szerinti speciális eljárási kötelezettség, mely indokolta az ingóságok értékesítésével kapcsolatos eljárást. Önmagában a felperesi tulajdont képező ingóságok értékesítésével azonban jogellenes kárt okozott a felperesnek. A bíróság a sikerrel bizonyított felróhatóság hiánya miatt fogadta el az alperes kárfelelősség alóli mentesülésével kapcsolatos hivatkozását. Rögzítette, a felszámoló tevékenysége kifejtésekor az általában elvárható magatartást tanúsított, ez a vele szemben támasztott követelményszintnek megfelelt, így a keletkezett kárral kapcsolatos felróhatóság nem volt megállapítható az alperes esetében.

[47] A bíróság elfogadta az alperes azon védekezését is, mely szerint a felperes kára amiatt keletkezett, hogy a gépek kihelyezését követően nem intézkedett azok elhelyezéséről, védelméről, nem indított eljárást az ingóságok kiadása iránt, birtokvédelmet nem igényelt. A kárenyhítési, kárelhárítási kötelezettség megszegése miatt az alperesnek nem kell megtérítenie a kárnak azon részét, mely a károsult e kötelezettségének elmulasztásából adódott. A bíróság megalapozottnak találta azon alperesi hivatkozásokat is a felróhatóság hiánya körében, mely szerint a felperes valójában sosem volt birtokban, nem kért birtokbaadást, birtokvédelmet, tulajdonjog megállapítás iránt pert nem kezdeményezett. A vételár teljesítése beszámítással történt, majd azonnal használatba adásra került sor az eladó felé. A felperes és a szerződést kötő másik fél közötti személyi összefonódás is kétségesse teszi a valós elidegenítési, illetve vételi szándékot a felek között. A felperes a telephelyen gazdasági termelőtevékenységet nem végzett, a gépek beazonosítását nem végezte el. Az alperes mindezek ellenére az értékesítéssel mindaddig várt, amíg a végrehajtási igényperben meghozott jogerős határozat indokolása lehetővé tette számára az értékesítés megkezdését. A bíróság e körben a városi bíróság neve előtt előadott személy 2 neve tanúvallomását, az eljáró végrehajtó tanú vallomását, illetve a felperesi ügyvezető nyilatkozatait idézte. Álláspontja szerint mindezek igazolják, hogy az alperes, mint a végrehajtási igényper beavatkozókénti résztvevője onnan szerzett tudomást az ingóságok jogi sorsáról és ez vezette arra a döntésre, hogy a felszámolási értékesítés iránt intézkedett. Az alperes megfelelő magyarázatát adta annak is, hogy mely okból változott meg a felperesi tulajdont elismerő nyilatkozatát követően az ingóságok jogi sorsával kapcsolatos álláspontja.

A felperes fellebbezése és az alperes fellebbezési ellenkérelme

[48] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen kérve annak megváltoztatását és az alperes kereseti kérelem szerinti marasztalását, másodlagosan hatályon kívül helyezést és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását. Az elsőfokú eljárásban tett írásbeli nyilatkozatainak, tényállási előadásainak változatlan tartalommal történő fenntartása mellett elsődlegesen azt sérelmezte, hogy az elsőfokú ítéletben rögzített tényállás hiányos, iratellenes és pontatlan. Továbbra is állította, hogy az alperes jogellenes magatartással vetette ki őt a perbeli ingóságok birtokából, hangsúlyozva, ez nemcsak azon tételekre vonatkozik, melyek a korábbi igényperrel érintettek voltak. Az alperesnek rótt fel, hogy az ingóságok értéke jelentősen lecsökkent a felszámolási eljárás során. Hiányolta, hogy a bíróság nem kötelezte alperest tételes elszámolásra az ingóságok vonatkozásában, jóllehet 2013 januárjában külön megállapodást kötöttek a peres felek, hogy a perek lezárása esetén elszámolnak egymással. Állította, hogy az alperes 2015 óta jogellenesen működött, mint felszámoló, és a három éven át húzódó folyamat után sem került sor a felszámolók köréből történő kizárására. Ez már 2015. évtől a rosszhiszeműségét támasztja alá.

[49] Jogellenes eljárás volt az is, ahogy felperest kizorította a telephelyről, az érdemi gazdasági tevékenység ezzel lehetetlenné vált. Saját tulajdonú gépeit sem működtetni, sem eladni nem tudta.

[50] A felperes fellebbezésében továbbiakban az ítélet egyes bekezdéseit tételesen felsorolva cáfolta az ott rögzített ténymegállapításokat. Összegzően rögzítette, alperes eljárása 2011 novemberétől már rosszhiszemű volt. A 2013. januári megállapodást nem tartotta be, végül az ingóság elrejtésében neki segédkező cégnek számlázta ki – jóval a tényleges érték alatt – a perbeli felperesi tulajdonú ingóságokat. Ez a kár mindenképpen jogellenes alperesi magatartással van összefüggésben. Ez abban áll, hogy felperes nem járult hozzá az alperesi intézkedésekhez, jóllehet nem volt olyan szükséghelyzet, amely kimentési okként javára figyelembe vehető lett volna. Kiemelte, az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy a felperes tulajdonjogát sértette az alperesi magatartás, ezzel kár keletkezett, felperes jogi érdekei egyértelműen sérültek.

[51] Kérte figyelembe venni, hogy az alperes üzletszerűen foglalkozott felszámolási tevékenységgel, mely speciális szakképzettséget, jogi felkészültséget feltételez, tehát többletelvárások támasztandók a felszámoló irányába. El kellett volna különíteni a felszámolási vagyont a birtokába került vagyontárgyaktól, ezzel szemben ő a saját maga által is elismerten birtokába jutott idegen tulajdont bérbe adta, majd elidegenítette, ezzel felperes tulajdonjogát sértette.

[52] A továbbiakban idézte az Alaptörvény álláspontja szerint ide vágó rendelkezéseit, külön kiemelve a 28. cikk által előírt jogalkalmazási alapelveket, melyeket véleménye szerint az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott. Előadta továbbá, hogy a 2013. és 2019. év eleje közötti időszakban nem volt elvárható tőle bármilyen intézkedés, ugyanis ki kellett várni a folyamatban lévő eljárások eredményét. A 2019. január 9-i alperesi levél kézhezvételéig nem tudta pontosan, hogy mi lesz az ingóságok sorsa, erről tájékoztatást alperestől nem kapott. Kérte az ítélet [76] bekezdésének több ponton történő helyreigazítását, különösen a tekintetben, hogy a birtoklásra ő igényt tartott, tulajdonjogát nem vitatták, ezért tulajdonjog megállapítás iránti pert nem kellett indítania. Az ingóságok általa történő megszerzésére nem kizárólag beszámítással történő vételárfizetés útján került sor. A

tulajdonszerzés utáni azonnali használatba (vissza)adás sem helytálló, az adós cég birtokosként csak egyes ingóságokat használt időszakonként rövid ideig. Kérte figyelembe venni, hogy személy 1 neve sosem volt üzletrésztulajdonosa az adós kft-nek. A felperes és az adós cég számviteli könyvelésének ugyanazon személy általi végzését jogszabály nem tiltja, közös bankszámla-használatra nem került sor, ez egyébként is fogalmilag kizárt. Amikor az alperes kizárta őt a telephelyről, meg kell szüntetnie egy harmadik cég felé történő gyártást, ezt dolgozói 2010. évi munkaviszonyát igazoló iratok alátámasztják.

[53] A gépek beazonosításával kapcsolatosan probléma nem volt, a keresetpontosításban erre sor került. Az egyes ingóságok magukban is forgalomképesek és értéket képviselnek. Ennek a megtérítésére tartott igényt a felperes jelen perben. Kiemelte még, az alperes 2010. október 28-án kiadott nyilatkozata szerint a felperesi ingóságok még megvoltak, alperes egyetlen ingóság kapcsán sem jelezte felperes felé, hogy nem tudja melyik az, vagy, hogy nem tudná beazonosítani. Valós azonosítószámmal rendelkeztek az egyes főegységek. A felszámoló mindvégig tisztában volt azzal, hogy más tulajdonát képező ingóságokról volt szó. Azok a felszámolási nyitómérlegben sem szerepeltek, az értékesítésre meghirdetés is azzal a kitétellel történt, hogy idegen tulajdonú ingóságokról van szó.

[54] Külön sérelmezte, hogy sem bérleti, sem használati díjat nem kapott az alperesi birtoklás időszakában. Vitatta, hogy tételes zálogjog terhelve volna az ingóságokat és kifogásolta, hogy sem az ítélet, sem pedig az alperes nem tett különbséget a különféle jogi helyzetű ingóságok között.

[55] További jogi érvelésként a Ptk. 6:518., 519., 520. §-ait idézte, valamint a Cstv. 54. § (1) bekezdését ismertette, mely jogszabályhelyekre alapította keresetét. Összegzően előadta, az alperes eljárása során megakadályozta, hogy a perbeli ingóságokat felperes, mint tulajdonos birtokba vegye, azzal sajátjaként rendelkezzen. A felszámolási eljárásban azokat értékesítette, az ellenértéket a hitelezők között osztotta fel, megíúsította azt a jogos felperesi igényt, hogy felperes tulajdonával szabadon rendelkezessen. Mindezen jogellenes magatartása a felperesnek kárt okozott, a kár összege az ingóságok forgalmi értékével egyezik meg. Hangsúlyozta, az alperesre hárult a perben annak bizonyítása, hogy magatartása nem volt felróható, azonban felróhatóságának hiányát alperes nem tudta sikerrel igazolni.

[56] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helyes indokok alapján történő helybenhagyására irányult. Alperes az elsőfokú eljárást szabályszerűnek minősítette, érdemben kétségbe vonta, hogy a felperes a csatolt számlákkal a gépeken történő tulajdonszerzését hitelt érdemlően bizonyítani tudta volna. Hangsúlyozta, jelen per nem tulajdonjogi per, a kárigényt elutasító elsőfokú ítélet a Pp. szabályai szerinti megfelelő eljárás során született, az Alaptörvénybe való ütközésre való hivatkozás alaptalan. Előadta, felszámolóként a rá irányadó szabályoknak megfelelően járt el, az eljárás során jogellenes magatartást nem tanúsított. Önhiba a felperesi oldalon merül fel, ezzel kapcsolatban helytálló álláspontot tükröz az elsőfokú ítélet. Az alperes a továbbiakban az álláspontja szerint iratellenes fellebbezési hivatkozásokat vette számba. Összegzésként hangsúlyozta, ő úgy járt el, ahogy az adott helyzetben elvárható, biztosította a felszámolási vagyont. A felperes az ingóságokon nem szerzett tulajdont, ezt a csatolt okiratok nem támasztották alá, ezért alappal minősítette azokat felszámolási vagyonnak és jogszerűen rendelkezhetett felőlük.

Az ítéltábla döntése és jogi indokai

[57] A fellebbezés a kereset jogalapját illetően alapos.

[58] Jelen eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) rendelkezései az irányadók. A Pp. 370. §-a egyértelműen meghatározza, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés során milyen körben bírálhatja felül az elsőfokú bíróság ítéletét. A felülbírálati jogkör az adott kérdés vizsgálatának és minősítésének joga, mely magában foglalja az elsőfokú bíróság döntésének megváltoztathatóságát. A Pp. 369. §-a a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének típusait határozza meg és azt is szabályozza, hogy a felülbírálati jogkörét milyen keretek között gyakorolhatja. Alapvető, hogy a fellebbezés okát és annak indokait a félnek egyértelműen meg kell határoznia és ezzel kell kijelölni a másodfokú bíróságtól kért jogvédelem tárgyát és körét (Pp. 371. §). Mind a fellebbező félnek, mind ellenfelének tisztában kell lennie azzal, hogy a fellebbezést milyen okból, az elsőfokú eljárás konkrétan milyen cselekményeit sérelmezve terjesztette elő, csak ez jelölheti ki a másodfokú jogvita kereteit és alkalmazkodik a tisztességes eljárás követelményéhez.

A fellebbezés tartalmával kapcsolatban az új Pp. rendelkezései szerint továbbra is a fellebbező fél kötelezettsége annak határozott megjelölése, hogy a jogorvoslat folytán a másodfokú bíróság milyen döntést hozzon, a kifogásolt rendelkezést vagy annak részét mennyiben, és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül [Pp. 371. § b) pont], továbbá azt az anyagi vagy eljárási jogszabálysértést is meg kell jelölnie, amelyre fellebbezését alapítja [Pp. 371. § d) pont].

[59] A fellebbezés másodfokú elbírálásával kapcsolatos új Pp. szabályok ismertetéséhez kapcsolódóan itt tartja szükségesnek az ítéltábla kitérni arra, hogy az alperes fellebbezési ellenkérelmében – önálló fellebbezés, illetve csatlakozó fellebbezés benyújtása hiányában – hatályosan már nem támadhatta az elsőfokú bíróság elévülési, illetve semmisségi kifogásokkal kapcsolatos álláspontját, mivel erre a fellebbezésében a felperes nem tért ki. A fellebbezési ellenkérelem e tárgyú hivatkozásait ezért az ítéltábla figyelmen kívül hagyta [Pp. 370. § (1) bekezdés, 372. § (1) bekezdés].

[60] Ettől függetlenül megjegyzendő, hogy az elsőfokú bíróság ezekkel kapcsolatos jogi álláspontjával az ítéltábla mindenben egyetért, az ott kifejtett helytálló indokok közül kiemelendő, hogy a megismételt eljárásban lefolytatott bizonyítás-kiegészítés egyértelműen megállapíthatóvá tette; valamennyi perbeli ingóság felszámolói értékesítésére 2018. november 27-én sor került, ez a kár bekövetkezés időpontja, melyhez képest az elévülési időn belül, 2019. március 15-én sor került felperes részéről az elévülést megszakító perindításra a járásbíróság neve előtt. Az érvénytelenségi kifogásokat illetően is helytálló az elsőfokú bíróság álláspontja, mely szerint az alperes azon perbeli hivatkozása, hogy a felperes érvénytelen szerződéssel jutott hozzá a perbeli ingóságokhoz, önmagában joghatás kiváltására nem alkalmas. Mindaddig ugyanis, amíg jogerős bírósági határozat nem mondja ki valamely, egyébként megfelelő tartalmi és formai kellékekkel létrejött szerződés érvénytelenségét, addig azt érvényesnek kell tekinteni [1/2010. (V.28.) PK vélemény 2. pont]. A felperes okirati bizonyítékokkal dokumentált tulajdonszerzésének tényét ezért a felszámoló érvénytelenségi hivatkozása nem érinthette. Azt az alperes mind a felszámolási eljárás során, mind pedig utóbb a perben hiába vitatta. A felszámoló a saját jogi álláspontjának hangoztatása az említett

megelőző eljárás eredményes lefolytatása hiányában az érvénytelenség jogkövetkezményét nem tudja kiváltani. Egyetért az ítéltábla azzal az elsőfokú jogi állásponttal is, hogy a szerződések semmissége elsősorban a szerződő felek jogviszonyára hat ki. A semmisségi hivatkozás önmagában nem alkalmas a jogellenes magatartás és a kár bekövetkezése közötti felróhatóság hiányának megállapításához. Az érvénytelenség megállapításához fűződő jogi érdek hiánya is fennáll tehát alperes esetében.

[61] A felperesi kárigény érdemi elbírálásához elengedhetetlen tényállás-feltárás megtörtént, az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban megfelelő anyagi pervezetéssel eleget tett, a szükséges bizonyítás-kiegészítésnek a perrel érintett ingóságok számbavétele megtörtént (4. számú jegyzőkönyv 2., 3. oldal). Az ezek alapján megállapított elsőfokú ítéleti tényállás lényeges elemei helytállóak, a jogvita elbírálásához megfelelő alapul szolgálnak. A perrel érintett ingóságok köre tisztázódott, és az okirati bizonyítékok meghallgatott tanúkkal való szembesítésének eredményeként tényszerűen megállapítható az is, hogy mely számlák alapján pontosan milyen gépeket vásárolt a felperes az adóssal szembeni felszámolási eljárást megelőzően, és azok milyen körülmények között kerültek 2018. november 27-én harmadik személyek részére értékesítésre.

[62] A felperes tulajdonszerzésének tényét a keresetlevélhez csatolt számlák megfelelő módon igazolják, azok jogi személy által kiállított, cégszerűen ellenjegyzett, tehát teljes bizonyító erejű magánokiratok [Pp. 325. § (1) bekezdés d) pont], melyek hitelességét az alperes a perben nem tudta megdönteni, valójában azok bizonyító erejét nem is vonta kétségbe. Nem fogadható el az az alperesi védekezés sem, hogy nem igazolt az ingóságok birtokbavétele felperes részéről. Ez megtörténhetett annak ellenére, hogy a gépeket nem mozdították el a telephelyről. A constitutum possessorium jogintézménye lehetőséget biztosít ugyanis olyan tulajdonszerzésre, hogy a dolog az átruházó (eladó) uralma alatt marad és csak a tulajdon száll át. A dolog átadása nemcsak tényleges birtokbaadással, hanem jelképesen is megtörténhet, ezt a rPtk. 117. § (2) bekezdés második fordulata lehetővé tette az új Ptk. hatályba lépése előtt adásvételi szerződést kötő felek számára. Ez jelen esetben a gépek felcímkézésével, illetve a jegyzőkönyvi átadás-átvétellel bekövetkezett. A tulajdonátszálláshoz elsősorban az kell, hogy a felek ezirányú jogi akarata igazolt legyen, mely egyúttal kétségtelenné teszi, hogy az átruházási ügylet tárgya a tulajdont megszerző (vevő) uralma alá került.

[63] Kétségtelen, hogy a gépek beazonosítása nehézségbe ütközött az adós felszámolója számára, de ez jelen esetben nem értékelhető a felperes terhére. A Cstv. 48. § (1) bekezdés, valamint 49. § (1) bekezdés rendelkezéseiből következik, hogy a felszámoló egyik legfontosabb, a hitelezői érdekeket szolgáló kötelezettsége az adós vagyonának felderítése. E körbe tartozik az is, hogy a birtokába került vagyontárgyak tulajdonjogi helyzetét tisztáznia kell abból a szempontból, hogy azok a felszámolási vagyonba sorolhatók-e. A perbeli esetben éppen állt a felszámoló Cstv. 54. § (1) bekezdéssel általános szabályként előírt gondossági kötelme. E kötelezettség megszegésével okozott kárért a polgári jogi felelősség szabályai szerint köteles helytállni.

[64] A felszámoló felelőssége az adósnak a felszámolás kezdő időpontjában meglévő -, illetve a felszámolás alatt szerzett - vagyonával [Cstv. 4. § (1) bekezdés] összefüggésben áll fenn. A felszámolótól elvárható gondosság körébe tartozik, hogy ha a fizetéseképtelenség bírósági megállapítása előtti időszakban jogszabályellenes vagyonkimentés történt, és a

felszámoló úgy látja, hogy az ilyen vagyonskimmentéssel szembeni fellépéssel a felszámolási vagyon növelhető, köteles az eljárásokat megindítani, tájékoztatva erről a hitelezői választmányt is. Önhatalmúlag azonban nem sorolhat felszámolási vagyonba olyan ingóságokat, melyek okirattal dokumentáltan más személy vagyonát képezik.

[65] A bírói gyakorlat kiterjesztően értelmezi a felszámoló – fenti szabályozás szerinti – harmadik személlyel szembeni felelősségét, és azt e jogalapon vizsgálja akkor is, ha a kifogásolt magatartás, vagy mulasztás a felszámolási vagyonnal bármilyen módon összefüggésben áll. A BDT.2000. 98. számú eseti döntés szerint amennyiben a felszámoló a felszámolás során az adós képviselőjében eljárva harmadik személynek felróható magatartásával kárt okoz, e kárért a Cstv. 54. §-a alapján saját személyében, közvetlenül tartozik kártérítési felelősséggel. A felszámolónak az adós vagyona értékesítésekor az értékesítésre vonatkozó szabályok szerint kell eljárnia. Ha e szabályok megsértésével másnak kárt okoz, azért az adós felelősségétől független, önálló kártérítési felelősséggel tartozik. Az ilyen igény érvényesítésére nem a felszámolási eljárásban, hanem a felszámoló ellen indított perben kerülhet sor (EBH2001. 550. számú elvi döntés).

[66] A perbeli esetben bizonyított, hogy az alperes megszegte az értékesítésre vonatkozó szabályokat, amikor nem az adós vagyonába tartozó ingóságokat értékesített, ezért kártérítési felelőssége felmerül. A Cstv. 54. § (1) bekezdés második fordulata alapján a felszámoló a kötelezettségeinek megszegésével okozott kárért a polgári jogi felelősség szabályai szerint felel, jelen esetben ez, az okiratokkal igazoltan tulajdonosnak tekintendő felperes irányában áll fenn. A Cstv. 2019. évi módosítása által megteremtett sui generis kárfelelősségi alakzat a felszámoló esetében akkor alkalmazandó, ha a károkozás a felszámolási vagyonnal összefüggésben van. A bírói gyakorlat e törvényi kitéltet annyiban tágította, hogy kártérítési igény harmadik személy részéről is érvényesíthető e kárfelelősségi jogalapon és nemcsak akkor, ha kifejezetten az adós vagyonában állt be károsodás vagy értékcsökkenés. A felszámolási vagyonhoz kötődő bármely jogvita ide sorolandó, amely a felszámolási vagyonnal összefügg. A behatároló rendelkezéssel a jogalkotó csupán azt akarta kizárni, hogy ne lehessen a felszámolót olyan károkért felelősségre vonni, amelyeknek az oka a felszámolás előtti időszakra vezethető vissza, vagy ha a tevékenysége egyáltalán nem hozható összefüggésbe a felszámolási vagyonnal kapcsolatos teendőivel. Nem lehet ezt a szabályt alkalmazni akkor sem, ha a felszámoló magánügyletei révén károsodik valamely felszámolásban érintett személy, hiszen ilyenkor nem releváns a felszámolói minőség. Annak eldöntése azonban, hogy valamely ingóság a felszámolási vagyonba tartozik-e, nyilvánvalóan a felszámolási vagyonnal összefüggőnek tekintendő, ahhoz kötődő jogkérdés, és ha a felszámoló ezzel kapcsolatban a Cstv. által előírt rá vonatkozó kötelezettségét nem teljesíti vagy téves jogi álláspontja folytán harmadik személy jogát sértő intézkedést tesz, úgy a kárfelelőssége vizsgálata során a Cstv. 54. § (1) bekezdés alkalmazandó, mely egyúttal visszautal a polgári jogi felelősség általános szabályaira.

[67] A Ptk. 6:518. §-a értelmében a törvény tiltja a jogellenes károkozást. A 6:519. §-a szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha a károkozó bizonyítja, hogy a magatartása nem volt felróható.

[68] Az új Ptk. tartalmilag nem változtatott a szerződésen kívüli kártérítési felelősség korábbi általános szabályán. A változtatás formai, és a kódexszerkesztési elvekkel van összefüggésben. A Ptk. Bevezető Rendelkezések című Első Könyvének a 1:4. §-a - az egész

Ptk.-t átható alapelvként - feltételezi az adott helyzetben általában elvárható magatartás elvét, amelynek megsértése a felróhatóság. Ennek egyenes következménye, hogy a kódexben a későbbiek során nem kellett többször még kibontania a törvény szövegének megfelelő felróhatóság fogalmát, így a Ptk. 6:519. §-ában is elegendő volt annak kimondása, hogy a felelősség alóli mentesüléshez az vezet, ha a károkozó bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható (Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez – Szerkesztett: Vékás Lajos/Gárdos Péter).

[69] A deliktuális kárfelelősség felmerülése során a bíróságnak a felelősségi alakzat elemeit kell vizsgálnia, így a jogellenes magatartást, a kár bekövetkeztét, és a kettő közti okozati összefüggést, illetőleg a károkozó felróhatóságát. A jogellenes magatartást, a kár bekövetkezését és a kettő közötti okozati összefüggést a károsultnak – jelen esetben a felperesnek – kell bizonyítania, míg a károkozó saját kimentését a felróhatósága hiányának bizonyításával tudja elérni.

[70] Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a Ptk. – a jogirodalomban és a joggyakorlatban kialakult vitát eldöntve – kimondja, hogy a károkozás általános tilalmára tekintettel tényleges kár bekövetkezése esetén a kártérítési feltételként megkívánt jogellenesség külön bizonyítása szükségtelen: a károkozás ténye önmagában hordozza a magatartás jogellenességét. Ez az álláspont már a korábbi bírói gyakorlatban is megjelenik és irányadónak számít. Több felsőbírósági határozat mondta ki, hogy főszabály szerint a károkért való felelősség szempontjából jogellenes minden olyan magatartás, amely károsodáshoz vezet, kivéve, ha a károkozó magatartás jogellenességét kizáró ok áll fenn (BDT2007. 1689.). A kár megtérítése iránti igény szempontjából a jogellenesség a kár okozásából következik, ugyanis – ha törvény kivételt nem tesz – minden károkozás jogellenes. Ez a károkozás általános tilalmából fakad (neminem laedere elve). E jogtételt a Kúria és az ítéltáblák több eseti döntésben is kifejtették (BDT2005. 1261., BDT2001. 403., BDT2003. 833., BH2010. 213., EBH2011. 2397.).

[71] Főszabály szerint tehát minden károkozás jogellenes, ezért, ha a károsult bizonyítja, hogy a károkozó magatartásával okozati összefüggésben következett be a kára, úgy a károkozás jogellenessége a törvény által vélelmezett. A károkozó magatartás jogellenességének hiányát az arra hivatkozó károkozónak kell bizonyítania (Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez – Szerkesztett: Vékás Lajos/Gárdos Péter).

[72] A károkozás jogellenességét az alábbi négy körülmény zárja ki: a károsult beleegyezése a károkozásba, a jogos védelem, a szükséghelyzet, valamint a jogszabály által megengedett magatartás. Alperes azonban ezek egyikére sem hivatkozott a perben.

[73] A felperes kárát az alperes, jogellenes magatartását a saját tulajdonát képező ingóságok értékesítésében, elidegenítésében jelölte meg. Az alperes a perben vitatta a felperes tulajdonszerzését, az értékesített ingóságok álláspontja szerint ténylegesen az adós felszámolási vagyonába tartoztak, ezért azok értékesítése nem volt jogellenes.

[74] E jogi álláspontot cáfolja azonban, hogy az alperes 2010. október 28-án még úgy nyilatkozott több perbeli ingatlannal kapcsolatban, hogy azok nem szerepelnek az adós

cég felszámolási vagyontárgyai között, azok idegen tulajdonú eszközök. Ezzel azonos tartalmú tájékoztatást adott a B... Kft. „f.a.” adós nevében a felszámoló a bejelentkezett hitelezőknek is a 2010. december 1-én kelt levelében, ezt követően pedig 2011. július 18-án úgy hirdette meg értékesítésre az adós ingóságaival együtt a perbeli ingóságokat, hogy azok „idegen tulajdonúak”. Ezt a hirdetést a felperes részére is megküldte. Az előbbiekből megállapítható, hogy az alperes tudomással bírt arról, a perbeli ingóságok nem tartoznak a B... Kft. adós felszámolási vagyonába, melyet a peranyag részét képező, általa ekkor már ismert számlák, és a telephelyen a felszámolás kezdetét megelőzően történt felcímkézés is alátámasztott.

[75] A felperes ekként bizonyította a kár bekövetkezését, amely a perbeli ingóságok alperes által történt elidegenítésével, birtokából történt kivonással (ismeretlen helyre szállítás) a vagyonában bekövetkezett vagyonsökkenésként jelentkezett.

[76] Ugyancsak nem igényelt további külön bizonyítást a perben az alperes jogellenes magatartása és a kár bekövetkezése közötti okozati összefüggés, hiszen az alperes a birtokába került felperesi ingóságok kiadását megtagadta, telephelyi őrzésüket nem biztosította, azok onnan ismeretlen helyre kerültek, majd a felszámolási eljárás során számlázott módon értékesítette, a befolyt vételárat pedig a hitelezők között osztotta szét. Az ezzel kapcsolatos bizonyítékok ezt alátámasztották, a tényállást e tekintetben maga az alperes sem vitatta.

[77] Az elsőfokú bíróság vizsgálta az alperes felróhatóságát és azt állapította meg, hogy az alperesi felszámoló megalapozottan hivatkozott felróhatóságának hiányára, egyúttal a felperesnek kármegelőzési kötelezettség megszegését róta fel. Ezt a jogkövetkeztetést azonban az ítéltábla már nem osztotta.

A Ptk. 6:525. § (1) bekezdése szerint a károsultat kármegelőzési, kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettség terheli. E kötelezettségek felróható megszegése miatt keletkezett kárt a károkozó nem köteles megtéríteni.

Az elsőfokú bíróság – felperesi fellebbezésben vitatott – álláspontja szerint a felperes felróható módon közrehatott a kár bekövetkezésében, mivel annak ellenére, hogy az ingóságai a felszámolási eljárás megkezdésekor az adós cég birtokában voltak és az alperes használatától, birtoklástól, hasznok szedésétől megfosztotta - habár e tény előtte minden részletében ismert volt –, mégsem kezdeményezett jogai érvényesítése érdekében eljárást. Az elsőfokú bíróság nem tekintette ilyen célszerű jogérvényesítésnek a felszámoló ellen kezdeményezett büntetőeljárást, illetve a felszámolási eljárásban előterjesztett kifogásokat, valamint a korábbi végrehajtási igénypert a lefoglalt ingóságok kiadása érdekében. Az előbbiekkal szemben ugyanakkor az alperes javára értékelte azt, hogy a felperes sosem volt az ingóságok birtokában, nem is kérte a birtokba adást, birtokvédelmet, tulajdonjoga megállapítását az alperes ellen indított eljárásban. Felróta továbbá a felperesnek azt is, hogy a gépek azonosításával kapcsolatban több hiányosság is felmerült.

[78] Önmagában az a tény, hogy a felperes jogai érvényesítése érdekében nem indított az alperes, illetve a felszámolás alatt álló adós ellen ingó kiadása iránti pert, vagy egyéb, az igénye érvényesítésének megfelelő eljárást, nem minősíthető károsulti

közrehatásnak. A felperes a perben igazolta, hogy több, más eljárást is indított az ingóságai visszaszerzéséért, illetve a felszámoló sérelmezett intézkedései miatt, amelyek azonban eredménytelenek maradtak. Az, hogy a felperes nem a célszerű jogi eszközhöz folyamodott, illetve eljárása eredménytelen maradt, nem adott jogcímet az alperesnek arra, hogy az általa korábban elismerten idegen tulajdonú ingóságokat önhatalmúlag a telephelyről elszállítsa, majd pedig elidegenítse.

[79] Amennyiben az alperes vitatta a felperes tulajdonszerzését, úgy a Cstv. 40. §-a alapján neki kellett volna pert indítania a felperessel, illetve a B... Kft. „f.a.” adóstól a perbeli ingóságokat megvásárlóval szemben. Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy – a helytelen alperesi állásponttal ellentétben – vagyonkimentés gyanújának észlelése esetén a Cstv. 54. § (1) bekezdés utolsó fordulata kifejezetten a felszámoló kötelezettségévé teszi – hivatalból – a szükséges eljárás megindítását, továbbá a hitelezői választmány erről történő tájékoztatását is. A perbeli esetben ez a Cstv. 40. § valamely törvényi tényállásán alapuló érvénytelenségi per megindítását jelentette volna annak tisztázása érdekében, hogy a birtokába jutott és álláspontja szerint kétes tulajdonjogi helyzetű ingóságok a felszámolási vagyona tartoznak-e. Ilyen érvénytelenségi perindítás hiányában – annak ellenére, hogy a perbeli ingóságok a birtokába kerültek –, a felszámolónak nem volt joga önhatalmúlag dönteni arról, hogy a tulajdonjogot igazoló okiratokkal alátámasztott adásvételi szerződések bírósági érvénytelenné nyilvánításának hiányában azokat a felszámolási vagyona sorolja. A felszámoló kárt előidéző jogellenes magatartása e törvényi kötelezettség elmulasztása miatt is fennáll.

[80] Az alperes tehát nem bizonyította a felróhatósága hiányát, hivatkozásai nem alkalmasak a kimentésre, ezért a felperessel szemben kártérítési felelőssége a Cstv. 54. § (1) bekezdés alapján fennáll. Az alperes hivatkozása a Pest Megyei Bíróság Pf.20.107/2011/5. számú hatályon kívül helyező végzésének indoklására, nem teremtett jogalapot és jogcímet a felperes tulajdonának elidegenítéséhez. A polgári jogi felelősséget a polgári perbíróság más bíróság eltérő tárgyú perben kifejtett álláspontjától függetlenül megállapíthatja a polgári per tényállása alapján. A végrehajtási igényperben hozott határozatok sem tették ítélt dologgá a tulajdonjog kérdését, az ott hozott másodfokú ítélet indoklása nem köti a más ügyben eljáró bíróságot, a tényállás és az abból levont jogkövetkeztetés jelen kártérítési perben eltérhet attól az itt felmerült további bizonyítékok tükrében. A városi bíróság neve előtt folyt végrehajtási igényperből vett tanúvallomások, melyeket az elsőfokú bíróság ítélete jogi indoklásában közöl, nem alkalmasak arra, hogy a felszámoló értékesítéssel kapcsolatos felróható magatartását kimentsék. A felszámoló hivatkozása szerint erre tekintettel került sor tulajdonjog kérdését illetően jogi álláspontjának megváltoztatására. Ez azonban önmagában nem tette jogosulttá a felszámolót arra, hogy a felperes által továbbra is magáénak vindikált ingóságokról sajátjaként, mint az adós vagyonához tartozó ingóságokról rendelkezzen. A fentiekben kifejtettek szerinti eljárások megindítását nem tették elkerülhetővé ezek a körülmények, ennek elmulasztása a felszámoló kárt előidéző, felróható magatartásaként értékelendő.

[81] A Pp. 383. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság - ha az ítélet hatályon kívül helyezésére e törvény szerint nincs szükség - az ügy érdemében dönt. A (2) bekezdés szerint, ha az elsőfokú bíróság ítélete érdemben helyes, a másodfokú bíróság ítéletével azt helybenhagyja, ellenkező esetben az elsőfokú bíróság ítéletét egészben vagy részben megváltoztatja. A (4) bekezdés értelmében a másodfokú bíróság részítélettel vagy közbenső ítélettel is rendelkezhet, ha ennek e törvényben meghatározott feltételei a másodfokú eljárásban fennállnak. Az (5) bekezdés második fordulata alapján, ha a keresetet

elutasító ítélet elleni fellebbezés folytán hozott közbenső ítélettel a kereset jogalapját megállapította, a másodfokú bíróság csupán a perköltség összegét határozza meg, annak viselése kérdésében egyebekben az elsőfokú bíróság dönt.

[82] A Pp. 341. § (4) bekezdése értelmében, ha a keresettel érvényesített jog fennállása és az ennek alapján a felperest megillető követelés összege vagy mennyisége tekintetében a vita elkülöníthető, a bíróság jogok fennállását közbenső ítélettel előzetesen is megállapíthatja.

[83] Az új Pp. Konzultációs Testület 69. számú állásfoglalása szerint a keresetet elutasító ítélet elleni fellebbezés folytán a másodfokú bíróság által - az ügy érdemében - hozott közbenső ítélet rendelkező részének az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a kereset jogalapjának megállapítására vonatkozó rendelkezést kell tartalmaznia. Egyúttal mellőzni kell a keresetet elutasító elsőfokú ítélet perköltségviselésre vonatkozó rendelkezését, és meg kell határozni a másodfokú eljárással felmerült perköltség összegét minden – azt felszámító – peres fél számára [Pp. 381. §, 383. § (4)-(5) bekezdés].

[84] Az előbbiekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta és közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes – a Cstv. 40. §-ra alapított eredményes megtámadás hiányában – a felperes tulajdonát képező, keresetben megjelölt, és a megismételt eljárásban 4. sorszámú jegyzőkönyv 2-3. oldalán pontosan beazonosított ingóságok 2018. november 27-én harmadik személy részére történő értékesítése és birtokba adása folytán a felperes vagyonában bekövetkezett értékcsökkenés miatt a felperessel szemben teljes kártérítési felelősséggel tartozik. Mellőzte a felperes elsőfokú perköltségfizetésre kötelezését.

[85] A másodfokon a jogalap tekintetében pernyertes felperes javára az ítéltábla másodfokú eljárási költséget nem határozott meg, mivel a felperes nem jelentett be költségfelszámítást [Pp. 81. § (1), (5) bekezdés, 82. § (3) bekezdés].

[86] Az ítéltábla a jelen esetre irányadó 1990. évi XCIII. tv. 51. § (1) bekezdés szerinti illetékkedvezmény miatt fellebbezési illeték-viselésről sem rendelkezett.

[87] Az elsőfokú bíróság a jogalapot illető eltérő jogi álláspontja miatt nem tisztázta a kár pontosösszegezését. A felperes keresetében kárát a perbeli ingóságok megszerzéséért fizetett össz-vételárban jelölte meg. Az alperes ugyanakkor vitatta a kárigényösszegezését is arra hivatkozással, hogy az ingóságokat ettől jelentősen alacsonyabb áron tudta csak értékesíteni.

[88] A Ptk. 6:522. § (1) bekezdés szerint a károkozó a károsult teljes kárát köteles megtéríteni. A (2) bekezdés a) pontja értelmében a teljes kártérítés körében a károkozó köteles megtéríteni a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést. Ennek tükrében a további eljárás során azt kell a bíróságnak vizsgálnia, hogy a perbeli esetben milyen mértékű a felperesi vagyonsökkenés.

[89] A felperes kára az ingóságok értékesítésekor, 2018. november 27-én keletkezett, annak mértéke ezért nem a korábban kifizetett vételár, hanem az ingóságok tényleges piaci értéke a kár bekövetkezteként az időpontjában. A felperes a keresetében használati díjat, mint elmaradt hasznot nem érvényesített, de ettől függetlenül az időmúlás folytán bekövetkezett értékcsökkenést (amortizáció) figyelembe kell venni a kár összegének meghatározásakor. A tényleges piaci ár és a beszerzést követő értékcsökkenés megállapítása szakkérdés. A felperes korábban már kérte tárgy-szakértő kirendelését a kárösszegezésének megállapítására (keresetlevél 7. oldal V/3. pont).

[90] A további eljárás során az elsőfokú bíróságnak a pert az érdemi tárgyalási szaktól kell folytatnia és a felperes által kért szakértői bizonyítással kell megállapítani a felperest ért kár összegét, mely a kár bekövetkezésétől, azaz 2018. november 27-től vált esedékessé (Ptk. 6:532. §). A kirendelt ingószakértőnek a perbeli iratok, csatolt fényképfelvételek segítségével, szükség esetén szakértői becsléssel kell meghatároznia a perbeli ingóságok forgalmi értékét a felszámolás kezdő időpontjára nézve, majd ezt csökkenteni kell az ezt követően a felszámolói értékesítés időpontjáig bekövetkezett természetes értékcsökkenéssel (amortizáció) a káronszerzés tilalmára figyelemmel [Ptk. 6:522. § (3) bekezdés]. Az alperesi felszámoló birtokbavételét követően bekövetkezett esetleges rongálódás miatti értékcsökkenést figyelmen kívül kell hagyni. Ezen peradatok ismeretében kerül az elsőfokú bíróság abba a helyzetbe, hogy dönthessen az alperest terhelő kártérítési kötelezettség mértékéről.

Szeged, 2022. szeptember 15.

Dr. Hámori Attila s.k.

a tanács elnöke

Dr. Dobler László s.k.

előadó bíró

Dr. Tolna András s.k.

táblabíró